

Laat ethische beslissingen rond AI niet alleen aan bedrijven over

In een tijdperk waarin artificiële intelligentie (AI) ons dagelijks leven steeds meer beïnvloedt, onderstreept de Universiteit Antwerpen de noodzaak van ethisch toezicht op deze technologie. Met de oprichting van het nieuwe Antwerp Center for Responsible AI (ACRAI) benadrukt de universiteit dat de ethische beslissingen rond AI te belangrijk zijn om alleen aan bedrijven over te laten. Het nieuwe centrum bundelt academische expertise uit zes faculteiten, om verantwoord gebruik van AI te bevorderen.

Algoritmen maken ons leven gemakkelijker, van suggesties voor nieuwe liedjes op Spotify tot het aannemen van de ideale werknemer. Artificiële intelligentie, gevoed door tonnen informatie, schotelt ons in een mum van tijd het ‘optimale’ antwoord voor waarnaar we op zoek waren. Handig? Zeker! Maar niet zonder risico. Zo is een algoritme bijvoorbeeld vatbaar voor vooroordelen waardoor het risico op discriminatie of racisme om de hoek loert bij AI-gedreven beslissingen. “Kijk onder meer naar Geoffrey Hinton, een van de vaders van de AI-technologie: in de nasleep van de discussies omtrent generatieve AI, zoals chatGPT, stapte hij op bij Google en waarschuwde hij voor de gevaren van de technologie”, vertelt prof. David Martens (UAntwerpen). “Deze risico’s zijn echter niet nieuw aan chatGPT: in het vak Data Science Ethics doceer ik al enkele jaren over de risico’s omtrent manipulatie, discriminatie, het gebrek aan transparantie in de databronnen alsook hoe de AI tot een beslissing komt, privacy issues, enzovoort.”

Racistische chatbots

“Zo was er reeds het verhaal van racistische chatbots van Microsoft enkel jaren geleden, seksisme in de AI-gedreven rekruteringsstool van Amazon, en de revelatie van seksuele voorkeur door het vrijgeven van een dataset door Netflix.” Prof. Martens schreef er zelfs een boek over, uitgegeven in 2022 bij Oxford University Press, dat reeds de standaard cursustekst is bij verscheidene universiteiten. “Wat nu helemaal duidelijk wordt, is dat de grote technologiespelers, zoals OpenAI, Microsoft, Meta en Google de discussies leiden omtrent dit thema. Zo vroeg de CEO van OpenAI in de Amerikaanse senaat nog om AI te reguleren, om er vervolgens mee te dreigen dat, als Europa AI zou ‘overreguleren’, hij OpenAI uit Europa zou weghalen. Er is nood aan academische stemmen en wetenschappelijk onderzoek om hierop te wegen.” Dit soort uitdagingen vraagt om een multidisciplinaire aanpak. Daarom wordt de ruim aanwezige expertise vanuit diverse domeinen, waaronder computerwetenschappen, recht, filosofie en sociologie, aan de Universiteit Antwerpen nu gegroepeerd in het Antwerp Center for Artificial Intelligence (ACRAI).

Wereldautoriteiten

Naast prof. David Martens (Faculteit Bedrijfswetenschappen en Economie) trekt ook prof. Toon Calders (Faculteit Wetenschappen) aan de kar bij ACRAI. Beiden zijn wereldautoriteiten in hun vakgebied. Door de handen in elkaar te slaan met andere academici willen ze oplossingen bieden op het vlak van privacy, transparantie en antidiscriminatie bij het ontwikkelen en toepassen van artificiële intelligentie. Prof. Calders: “Dit thema gaat een steeds grotere rol

opnemen in onze maatschappij. Met dit centrum hopen we bij te kunnen dragen aan bewustwording van de problemen, en het bieden van oplossingen.”ACRAI stelt alvast voor dat iedere Vlaamse opleiding waarbij over AI wordt gedoceerd – van handelsingenieurs tot informaticastudenten – een vak rond de ethische aspecten van AI aanbiedt. Daarnaast worden tweemaandelijks presentaties gepland, waarbij het grote publiek welkom is.

Andere leden van ACRAI zijn onder anderen Jan Blockx, Ali Anwar, Walter Daelemans, Gert-Jan de Bruijn, Sylvie De Raedt, Kris Laukens, Steven Latré, Werner Van Leekwijck, Dirk Van Rooy en José Antonio Oramas Mogrovejo.